

ارائه الگوی عملیاتی نیازسنجی ورزشی کارکنان سازمان های صنعتی تولیدی (مطالعه موردی شرکت فولاد مبارکه)

مجتبی لطفی، حمید زاهدی

۱) دانشجوی دکتری مدیریت، گروه تربیت بدنی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد

اسلامی، نجف آباد، ایران

۲) استاد یار گروه تربیت بدنی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران

Email: moj.lotfi@gmail.com

چکیده

برنامه ریزی ورزشی با توجه به نیازهای کارکنان از اهمیت ویژه ای برخوردار است و موجب بهبود روحیه می گردد، تحقیق حاضر با هدف بررسی نیازهای ورزشی کارکنان فولاد مبارکه به عنوان بزرگترین کارخانه صنعتی کشور انجام شد. نوع پژوهش، توصیفی و از روش پیمایشی بود. جامعه آماری شامل کلیه کارکنان بوده که تعداد آنها ۷۱۱۳ نفر بود. جهت انتخاب حجم نمونه از جدول کرجسی و مورگان استفاده شد و با توجه به این که تعداد کارکنان در واحدهای مختلف شرکت متفاوت بود، از روش نمونه گیری تصادفی طبقه‌ای متناسب با جامعه آماری استفاده شد و ۳۶۴ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ابزار اندازه گیری در ابتدا یک مصاحبه نیمه سازمان یافته با ۵۰ نفر و سپس از پرسش نامه محقق ساخته استفاده شد. جهت تعیین روایی پرسش نامه از نظرات متخصصین و اساتید مدیریت ورزشی استفاده شد. جهت پایایی پرسش نامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که مقدار ۰/۸۶، به دست آمد. نتایج به دست آمده نشان داد که نیازهای ورزشی کارکنان به ترتیب شنا، فوتسال، کوهنوردی، فوتبال، بدنسازی بود. انجام فعالیت های ورزشی همراه خانواده، برگزاری مسابقات ورزشی به طور منظم از جمله راهکارهای افزایش روحیه شرکت در فعالیت های ورزشی کارکنان بود.

کلیدواژه‌ها: نیازسنجی ورزشی، کارکنان، برنامه ریزی، راهکارها

مقدمه

ورزش، واکنشی برای دردهای بی‌درمان، تقویت کننده قوای معنوی و راز طول عمر انسان‌هاست. بدن سالم و تندرست از اساسی‌ترین نیازهای بشر است، و بدون وجود جسمی سالم، پرورش روحی و شخصیتی انسان نیز امکان پذیر نبوده و سلامت روانی به مخاطره می‌افتد. حدود دو میلیون مرگ هر سال به علت کمبود فعالیت بدنی اتفاق می‌افتد و یافته‌های اولیه از تحقیق سازمان بهداشت جهانی حاکی از آن است که زندگی بی‌تحرك یکی از ۱۰ علت عمده مرگ و میر در جهان می‌باشد (۱). واقعیت‌ها نشان می‌دهد که در جهان امروز، آنچه بیش از همه دارای اهمیت است منابع انسانی می‌باشد. به طوری که اقتصاد دانان معتقدند آنچه در نهایت روند توسعه اقتصادی و اجتماعی یک کشور را تعیین می‌کند، منابع انسانی آن کشور است نه سرمایه و منابع مادی دیگر (۲). این منابع انسانی است که سرمایه را متراکم می‌سازد، از منابع طبیعی بهره برداری می‌کند، سازمانهای اجتماعی و اقتصادی و سیاسی را بوجود می‌آورد و توسعه را به پیش می‌برد. در جوامع صنعتی امروز

نیروی انسانی شاداب در امر بهره‌وری و تولید بسیار موفق‌تر از نیروی انسانی کسل و بی‌روحیه می‌باشد. سازمان‌ها ورزش را امری موثر در شادابی نیروی انسانی یافته‌اند و با برنامه‌ریزی صحیح و اصولی منطبق با نیاز ورزشی پرسنل اقدام به این امر مهم می‌کنند تا بتوانند سازمانی بهره‌ور و سرآمد داشته باشند. نیازسنجی یکی از مهم‌ترین مفاهیم مطرح در حوزه خدمات اجتماعی و تعلیم و تربیت است و تحلیلی است که دو وضعیت قطبی را مورد شناسایی قرار می‌دهد. وضعیت حال (در کجا هستیم)، وضعیت ایده‌آل (کجا باید باشیم). نیازسنجی جزء جدایی‌ناپذیر برنامه‌ریزی محسوب می‌شود، نیازسنجی می‌تواند منتج به شناسایی مقاصد، اهداف و میزان تحقق اهداف و مقاصد گردد و بدین لحاظ مبنای برنامه‌ریزی قرار گیرد (۳). نیازسنجی ورزشی به عنوان فرآیند جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات حاصل از نیازهای ورزشی ابراز شده از سوی افراد، گروه‌ها و جوامع تعریف شده است. هدف تربیت بدنی به عنوان شاخه‌ای از علوم آموزشی، ارائه خدمات آموزشی و پرورشی مختلف به افراد است که اولین مرحله در برنامه‌ریزی ورزشی برای ارائه رشته‌های ورزشی، شناسایی نیازهای یک جامعه است (۴). این موضوع برای برخی از افراد که با کمبود وقت و یا این که در مشاغل سخت مشغول به کار هستند، دارای حساسیت بیشتری است. موسسه بهبود و توسعه شعبه لندن (۲۰۰۸) در مطالعات خود نشان داد برای گروه‌هایی که به طور منظم در ورزش و فعالیت بدنی شرکت نمی‌کنند شامل، افراد مسن، اقلیتهای قومی، معلولین، مدیران و کارکنان مشاغل سخت، مواردی از قبیل کمبود وقت و فقدان فرصت، بالا بودن هزینه‌ها، عدم دسترسی و مسائل نگرشی، عمده‌ترین موانع می‌باشد که برای این منظور و کمک به آنها جهت شرکت در فعالیتهای ورزشی، می‌بایست متناسب با محدودیت‌های آنها رشته‌های ورزشی تعریف گردد (۵). تحقیقات مختلف نشان داده‌اند که رابطه مستقیمی بین سلامت و کارایی کارکنان وجود دارد بر همین اساس نیاز است جهت مشارکت بیشتر کارکنان در فعالیت‌های ورزشی، رشته‌های متناسب منطبق با نیاز واقعی آنان تعریف گردد. با توجه به رشد روزافزون صنایع و ماشینی شدن زندگی در دنیای امروز، مردم کمتر به فعالیت بدنی پرداخته و به این ترتیب یک سیر نزولی از نظر سلامتی و آمادگی جسمانی را طی می‌کنند، علاوه بر این در جوامع انسانی سازگاری بهتر با محیط نیاز به تعادل آمادگی جسمانی و ترکیب بدنی در فرد دارد و در صورتی که افراد از نظر وضعیت جسمانی و ترکیب بدنی شرایط مساعدی نداشته باشند معمولاً گوشه‌گیر، بدبین و منزوی می‌شوند و به عبارتی از تعادل روانی مناسبی برخوردار نخواهند بود (۶). در تحقیقی که بت توماس (۲۰۰۲) انجام داد، مشخص شد که استفاده از برنامه‌های آمادگی جسمانی و بدنسازی برای کارکنان، به ویژه کسانی که در معرض کارهای پرخطر هستند، سبب می‌شود که آسیب‌ها و جراحات در آنان کاهش یابد (۷). در تحقیقی دیگر که در سال ۱۹۹۹ با هدف بررسی نیازهای مربوط به سلامت و تندرستی کارکنان شاغل در دانشگاه ورمونت آمریکا صورت گرفت، نتیجه گرفته شد که بین سلامت کارکنان و حد کارایی آنان ارتباط مستقیم و مثبتی وجود دارد. کارکنان مورد بررسی به برنامه‌های آموزشی تندرستی بیش از همه علاقه نشان دادند، چرا که این برنامه‌ها عبارت بود از ایجاد تعادل بین کار و اوقات فراغت روش‌های کنترل استرس و آموزش آرامیدگی ۴. آزمودنی‌های این تحقیق از بین فعالیت‌های ورزشی بیشتر به پیاده‌روی یا دویدن نرم، قایقرانی و گردش در بیرون شهر ابراز علاقه کردند (۸). گلپایگانی (۱۳۷۲) و برگمن (۱۹۹۰) در تحقیق خود به تاثیر عوامل شغلی در بروز ناهنجاری‌های وضعیت بدنی و نیز دردهای عضلانی، مفصلی و استخوانی اشاره نمودند (۹، ۱۰). در تحقیقی دیگر، مشخص شد عدم تحرک بر کاهش آمادگی‌های فیزیولوژیک که از نظر ظاهری قابل مشاهده نیستند می‌تواند روی شکل بدن افراد اثر گذاشته و فرم ظاهری آنها را تحت تاثیر خود قرار دهد، این در حالیست که فعالیت منظم بدنی با افزایش توده عضلانی و کاهش همزمان چربی ذخیره‌ای، این

¹ . Improvement and development agency layden house of london

² .Beth Thomas

³ . Vermont university

⁴ . Relaxation

تغییر شکل نامطلوب بدن را مهار می نماید (۱۱). موسسه تحقیقاتی کیدز (۲۰۰۷) در تحقیقی که در آمریکا صورت داد، بیان کرد که بیشترین علاقه و نیاز ورزشی در بین دختران به ترتیب بسکتبال (۱۳٪)، شنا (۱۲٪) و اسکیت (۱۱٪) و برای پسران نیز رشته های: بسکتبال (۱۸٪)، فوتبال آمریکایی (۱۷٪)، فوتبال (۸٪) بود (۱۲). همچنین کوئیک و همکاران (۲۰۰۷) ، ورزش مدارس انگلیس را مورد بررسی قرار دادند و مشخص نمودند که فوتبال با ۶۳/۳ درصد بالاترین ورزش مورد علاقه پسران و بعد از آن راگبی (۹٪)، شنا (۷/۳٪)، بسکتبال (۷٪) و کریکت (۵/۹٪) می باشد (۱۳). مولویهیل (۲۰۰۰) و همکاران (۲۰۰۰) نگرش و نیاز جوانان را نسبت به فعالیت جسمانی مورد سنجش قرار دادند. آنها به این نتایج دست یافتند: فعالیت های جسمانی مورد علاقه پسران شامل: فوتبال، راگبی، کریکت، تنیس، بسکتبال و شنا. و فعالیت های جسمانی مورد علاقه دختران شامل: رقص، ژیمناستیک، ترامپولینگ، شنا و تنیس بوده است (۱۴). و نیازسنجی ورزشی بانوان شاغل در دانشگاه الزهراء تحقیقی است که اتقیاء (۱۳۸۷) انجام داد نتایج حاکی از آن است که: ۱- بدنسازی عمومی ۲- تمرینات ویژه آرتروز و پوکی استخوان ۳- ورزش در آب ۴- پیاده روی ۵- تمرینات ویژه دردهای عضلانی ۶- آموزش رشته های مختلف ورزشی از مواردی است که جامعه آماری به آن نیاز داشته اند (۱۵). با توجه به تحقیقات انجام شده و مبانی نظری نیازسنجی پی به آن می بریم که نیازسنجی ورزشی مبنای اساسی برنامه ریزی ورزشی بوده و برای رسیدن به هدف اصلی در مراکز صنعتی یعنی نهادهای ورزش در بین کارکنان باید نیازهای واقعی کارکنان را مد نظر قرار داده و براساس آن برنامه ریزی کنیم. کارکنان شرکت فولاد مبارکه به علت وجود عوامل مختلفی نظیر کمبود وقت و شیفت های کاری، بالا بودن هزینه ها، حجم بالای کاری و سختی شغل در برخی از واحدهای کاری ، عدم دسترسی و مسائل نگرشی، با کمبودهایی جهت شرکت در فعالیتهای ورزشی مواجه هستند که بر همین اساس نیاز است جهت شرکت دادن آنها در فعالیتهای ورزشی، رشته های ورزشی متناسب با وضعیت شغلی آنها تعریف گردد. اما این که آنها چه نیازهای ورزشی دارند موضوعی است که در پژوهش حاضر به آن پرداخته شده است.

روش تحقیق

با توجه به اینکه در این پژوهش، پژوهشگر در صدد بررسی نیازهای ورزشی کارکنان شرکت فولاد مبارکه اصفهان بوده بنابراین، نوع پژوهش توصیفی و از روش پیمایشی می باشد. از طرفی چون نتایج تحقیق حاصل از این پژوهش می تواند مدیران ورزشی فولاد مبارکه را در اداره بهتر و برنامه ریزی ورزشی کارکنان یاری نماید، لذا یافته های این پژوهش می تواند به نوعی کاربردی باشد. جامعه پژوهش حاضر، شامل کلیه کارکنان شرکت فولاد مبارکه اصفهان در سال ۱۳۸۸ بوده که طبق اطلاعات دریافتی از شرکت فولاد تعداد آنها ۷۱۱۳ نفر می باشد. جهت انتخاب حجم نمونه از جدول کرجسی و مورگان (۱۹۷۰) استفاده شد که براساس جدول مذکور حجم نمونه برای جامعه آماری ۷۱۱۳ نفر، تعداد ۳۶۴ نفر بدست خواهد آمد، بنابراین حجم نمونه پژوهش حاضر ۳۶۴ نفر بود. با توجه به این که تعداد کارکنان شرکت فولاد مبارکه اصفهان در واحدهای مختلف شرکت متفاوت بوده، از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای متناسب با جامعه آماری استفاده شد. جهت سنجش نیازهای ورزشی کارکنان در ابتدا یک مصاحبه نیمه سازمان یافته با ۵۰ نفر از کارکنان که به صورت تصادفی انتخاب شدند انجام گرفت سپس پرسشنامه محقق ساخته ای، طراحی و تدوین شد تا نیازهای ورزشی پرسنل اندازه گیری شود جهت سنجش روایی محتوایی پرسشنامه از نظرات اساتید و کارشناسان استفاده گردید. همچنین جهت سنجش پایایی پرسشنامه، پس

¹. Kids

². Quick

³. Mulvihill

ششمین همایش بین‌المللی مطالعات ورزش و سلامت در جهان اسلام

The 6th International Conference on Sport studies and Health in the Islamic World

از انجام یک مطالعه مقدماتی و اجرای پرسش نامه بر روی ۳۰ نفر از کارکنان و تعیین واریانس سوالات، از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که ضریب ۰/۸۶، به دست آمد. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از شاخص‌های آمار توصیفی فراوانی، درصد و جهت تحلیل استنباطی از آزمون کالموگوروف-اسمیرنوف و روش آماری t تک متغیره استفاده شد.

یافته های پژوهش

در ابتدا فرض نرمال بودن جامعه با استفاده از آزمون کالموگوروف-اسمیرنوف مورد بررسی قرار گرفت که با توجه به این که آماره کالموگوروف-اسمیرنوف معنادار نبوده بنابراین فرض نرمال بودن جامعه آماری مورد تایید قرار می گیرد. (جدول ۲)

جدول (۲). نتایج آزمون کالموگوروف-اسمیرنوف فرض نرمال بودن جامعه

K-S	فراوانی	سطح معناداری
۱/۰۴	۳۶۴	۰/۰۹

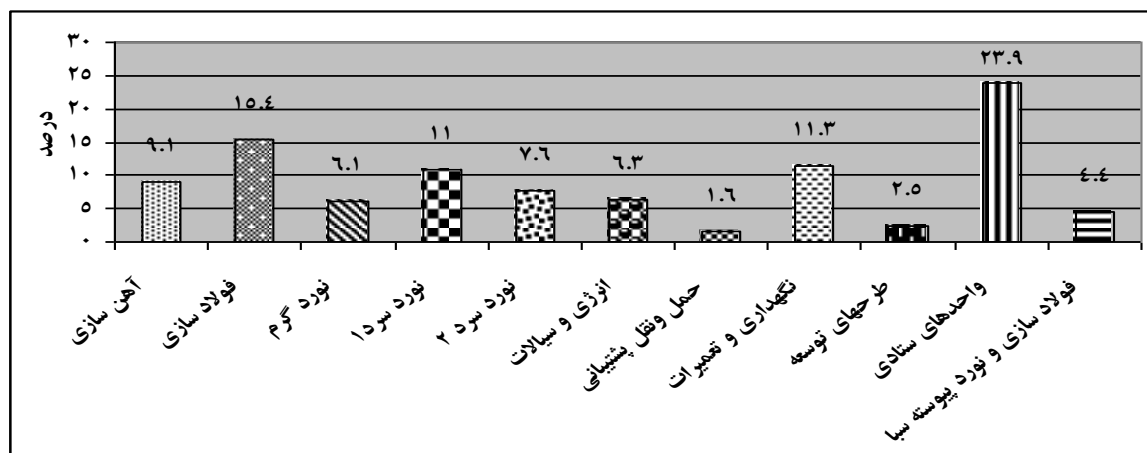
اولین متغیر مورد بررسی سن جامعه آماری بود، چرا که انتخاب و نوع و مدت تمرینات ورزشی باید با توجه به سن جامعه آماری برنامه ریزی شود. داده ها حاکی از آن است که رده سنی بین ۳۶-۴۵ سال دارای بیشترین فراوانی بوده و رده سنی ۵۶-۶۰ سال دارای کمترین فراوانی می باشد. (جدول ۳)

جدول (۳). توزیع نمونه آماری بر حسب سن

شاخص های آماری		مشخصات فردی	
درصد	فراوانی		
۱۰/۴	۳۸	سال ۱۸-۲۵	سن
۲۳/۱	۸۴	سال ۲۶-۳۵	
۳۶/۵	۱۳۳	سال ۳۶-۴۵	
۱۷/۳	۶۳	سال ۴۶-۵۵	
۳/۳	۱۲	سال ۵۶-۶۰	
۹/۳	۳۴	بدون پاسخ	
۱۰۰	۳۶۴	مجموع	

متغیر بعدی محل کار کارکنان بود. در برنامه ریزی ورزشی کارکنان باید به محل کار و سختی شغل کارکنان توجه کرد. طبق نتایج حاصله بیشترین فراوانی مربوط به واحد ستادی و فولادسازی می باشد. (شکل ۱)

شکل (۱). نمودار توزیع فراوانی گروه نمونه بر اساس محل کار

ششمین همایش بین‌المللی مطالعات ورزش و سلامت در جهان اسلام

The 6th International Conference on Sport studies and Health in the Islamic World

---

دراولویت اول نیازهای ورزشی کارکنان شرکت فولاد مبارکه اصفهان، ۲۶ رشته مشخص گردید که رشته‌های ورزشی شنا، فوتسال، کوهنوردی، فوتبال، بدنسازی، تنیس روی میز، همگانی و سوارکاری دارای بیشترین فراوانی بودند. (جدول، ۴)

ششمین همایش بین‌المللی مطالعات ورزش و سلامت در جهان اسلام

The 6th International Conference on Sport studies and Health in the Islamic World

جدول (۴). اولویت اول نیازهای ورزشی کارکنان شرکت فولاد مبارکه اصفهان

نیازهای ورزشی	شنا	فوتسال	کوهنوردی	فوتبال	بدنسازی	تنیس روی میز	همگانی	سوارکاری
فراوانی	۹۲	۳۱	۳۱	۲۵	۲۴	۲۲	۱۹	۱۷
درصد	۲۵/۳	۸/۵	۸/۵	۶/۹	۶/۶	۶	۵/۲	۴/۷

از نتایج به دست آمده در مورد نیازهای ورزشی کارکنان بر اساس محل کار، رشته ورزشی شنا در تمامی واحدهای کاری شرکت فولاد مبارکه اصفهان به جز واحد حمل و نقل و پشتیبانی در اولویت ورزشی آن‌ها قرار دارد. (جدول، ۵)

جدول (۵). نیازهای ورزشی کارکنان براساس محل کار

رشته ورزشی	آهن‌سازی		فولادسازی		نورد گرم		نورد سرد ۱		نورد سرد ۲		انرژی و سیالات		حمل و نقل و پشتیبانی		نگهداری و تعمیرات		طرحهای توسعه		واحدهای ستادی		سبا		
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
سوار کاری	۲	۶/۱	۴	۷/۴	۱	۴/۳	۴	۱۰/۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۵/۴	۰	۰	۴	۴/۷	۰	۰	
هندبال	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱/۲	۰	۰	
همگانی	۰	۰	۲	۳/۷	۱	۴/۳	۴	۱۰/۳	۲	۷/۷	۲	۸/۷	۱	۰	۱	۲/۷	۰	۰	۲	۸/۲	۰	۰	
دو و میدانی	۲	۶/۱	۰	۰	۱	۴/۳	۰	۰	۲	۷/۷	۰	۰	۰	۱	۲/۷	۱	۱۱/۱	۱	۴/۷	۰	۰		
بسکتبال	۰	۰	۴	۷/۴	۱	۴/۳	۱	۲/۶	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۵/۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰		
کوهنوردی	۲	۶/۱	۴	۷/۴	۱	۴/۳	۲	۵/۱	۴	۱۵/۴	۳	۱۳	۰	۰	۷	۱۸/۹	۲	۲۲/۲	۶	۷/۱	۰	۰	
زیمناستیک	۰	۰	۱	۱/۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰		
ورزشهای رزمی	۲	۱/۱	۴	۷/۴	۰	۰	۰	۰	۲	۷/۷	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴	۴/۷	۰	۰	
کنشی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳	۵۰	۰	۰	۰	۰	۲	۲/۴	۰	۰	
هاکی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱/۲	۰	۰	
تنیس روی میز	۲	۶/۱	۲	۳/۷	۴	۱۷/۴	۰	۰	۰	۰	۱	۴/۳	۰	۰	۳	۸/۱	۰	۰	۹	۱۰/۶	۱	۶/۷	
شطرنج	۰	۰	۳	۳/۷	۱	۴/۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۲/۷	۰	۰	۱	۱/۲	۰	۰	
اسکی	۱	۳	۳	۵/۶	۴	۱۷/۴	۲	۵/۱	۲	۷/۷	۴	۱۷/۴	۰	۰	۵	۱۳/۵	۲	۲۲/۲	۱	۱/۲	۱	۶/۷	
فوتبال	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۳/۸	۱	۴/۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	
تیراندازی با کمان	۰	۰	۱	۱/۹	۱	۴/۳	۲	۵/۱	۰	۰	۲	۸/۷	۰	۰	۱	۲/۷	۰	۰	۲	۲/۴	۰	۰	
آمادگی جسمانی	۰	۰	۲	۳/۷	۱	۰	۱	۲/۶	۰	۰	۱	۴/۳	۰	۰	۲	۵/۴	۱	۱۱/۱	۰	۰	۰	۰	
شنا	۱۱	۳۳/۳	۸	۱۶/۸	۴	۱۷/۴	۱۱	۲۸/۲	۹	۳۴/۶	۴	۱۷/۴	۰	۰	۱۰	۲۷	۳	۳۳/۳	۲۵	۲۹/۴	۷	۴۶/۷	
دوچرخه سواری	۰	۰	۰	۰	۱	۴/۳	۰	۲/۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱/۲	۱	۶/۷	
تیراندازی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳	۵۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	
وزنه برداری	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	
بولینگ و بیلارد	۴	۱۲/۱	۰	۰	۰	۰	۴	۱۰/۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳	۳/۵	۰	۰	
والیبال	۰	۰	۱	۱/۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱/۲	۰	۰	
بدنستون	۳	۹/۱	۳	۵/۶	۱	۴/۳	۳	۷/۷	۲	۷/۷	۱	۴/۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷	۸/۲	۱	۶/۷
باستانی	۰	۰	۷	۱۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	
فوتسال	۴	۱۲/۱	۰	۰	۲	۸/۷	۳	۷/۷	۲	۷/۷	۴	۱۷/۴	۰	۰	۲	۵/۴	۰	۰	۰	۵	۵/۹	۲	۱۳/۳
مجموع	۳۳	۱۰۰	۵۴	۱۰۰	۲۳	۱۰۰	۳۹	۱۰۰	۲۶	۱۰۰	۲۳	۱۰۰	۶	۱۰۰	۳۷	۱۰۰	۹	۱۰۰	۸۵	۱۵	۱۰۰	۱۰۰	

ششمین همایش بین‌المللی مطالعات ورزش و سلامت در جهان اسلام

The 6th International Conference on Sport studies and Health in the Islamic World

همچنین میانگین نظرات کارکنان درخصوص راهکارهای افزایش روحیه شرکت در فعالیتهای ورزشی اندازه گیری شد که ۱۳ عامل مطرح شده، به عنوان راهکارهای افزایش روحیه شرکت در فعالیت های ورزشی توسط کارکنان بیان گردید. (جدول، ۶)

جدول (۶). میانگین نظرات کارکنان درخصوص راهکارهای افزایش روحیه شرکت در فعالیتهای ورزشی

سطح معناداری	t	انحراف معیار	میانگین	سطح متوسط	راهکارها
۰/۰۰۱	۲۱/۸۲	۰/۹۷	۴/۱۴	۳	۱- برگزاری سفرهای تفریحی ورزشی
۰/۰۰۱	۲۱/۰۴	۱/۰۱	۴/۱۴	۳	۲- استفاده کارکنان از دوچرخه جهت جابه جایی در سطح مجتمع
۰/۰۰۱	۲۱/۱۳	۰/۹۹	۴/۱۱	۳	۳- انجام فعالیتهای ورزشی همراه خانواده
۰/۰۰۱	۲۴/۲۱	۰/۸۳	۴/۰۸	۳	۴- تمرینات ویژه دردهای عضلانی مفصلی
۰/۰۰۱	۱۹/۸۶	۰/۹۴	۴	۳	۵- پخش موسیقی همراه با فعالیتهای ورزشی
۰/۰۰۱	۱۰/۱۰	۱/۱۱	۳/۶۳	۳	۶- تشکیل کمیته‌های ورزشی در نواحی
۰/۰۰۱	۱۹/۰۸	۰/۸۸	۳/۹۲	۳	۷- برگزاری کلاس‌های آموزشی ورزش (حرکات اسلامی، آسیب شناسی)
۰/۰۰۱	۱۹/۳۸	۰/۸۵	۳/۹۰	۳	۸- آموزش رشته‌های مختلف ورزشی
۰/۰۰۱	۱۲/۷۵	۰/۹۶	۳/۶۷	۳	۹- برگزاری مسابقات ورزشی به طور منظم
۰/۰۰۱	۱۰/۹۱	۱/۰۶	۳/۶۳	۳	۱۰- تشکیل تیم‌های کارگری جهت شرکت در مسابقات ورزشی
۰/۰۰۱	۶/۹۸	۱/۱۷	۳/۴۵	۳	۱۱- حضور کارکنان در محل بازی‌های فوتبال فولاد مبارکه اصفهان
۰/۰۰۱	۱۲/۳۱	۰/۹۳	۳/۶۳	۳	۱۲- ارائه برنامه‌های جذاب و متنوع ورزشی (طناب کشی و...)
۰/۰۰۱	۴/۶۷	۱/۱۳	۳/۲۹	۳	۱۳- تشکیل تیم‌های حرفه‌ای باشگاه در رشته‌های مختلف

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر به نیاز سنجی ورزشی کارکنان شرکت فولاد مبارکه اصفهان پرداخته است. بر همین اساس نظرات ۳۶۴ نفر از کارکنان بوسیله پرسشنامه محقق ساخته مورد بررسی قرار گرفت. یافته های حاصله درخصوص اولویت اول کارکنان نشان داد، رشته ورزشی شنا دارای بیشترین طرفدار می‌باشد. به عبارت دیگر، ۲۵/۳ درصد کارکنان در اولویت اول خود، ورزش شنا را به عنوان اساسی‌ترین نیاز ورزشی خود بیان نموده‌اند. ورزش شنا به علت جذابیت‌های خاصی که دارد همواره مورد علاقه بوده است. از سوی دیگر، ورزش شنا یکی از رشته‌های ورزشی است که برای تمامی سنین مفید بوده و خاصیت‌های درمانی زیادی نیز دارد. در مطالعات جدیدی که کوئیک و همکاران (۲۰۰۷) در سطح وسیعی از جامعه جوانان انگلیس انجام دادند، شنا یکی از محبوب‌ترین ورزش‌ها جهت انجام فعالیتهای ورزشی ذکر شده است. بر این اساس، برنامه ریزی جهت انجام فعالیت ورزشی شنا توسط کارکنان باید در رأس امور برنامه‌های ورزشی شرکت فولاد مبارکه اصفهان قرار بگیرد. در مطالعات مولوبیهیل و همکاران (۲۰۰۰)، موسسه تحقیقاتی کیدز (۲۰۰۷)، اتقیاء (۱۳۸۷)، ورزش شنا یکی از اولویت پنج

گانه افراد مورد مطالعه بوده است که با یافته‌های پژوهش حاضر همسو می‌باشد. با توجه به همسویی یافته‌های پژوهش حاضر با یافته‌های پژوهش مذکور می‌توان نتیجه گرفت که ورزش شنا برای تمامی اقشار جامعه ضروری و مفید می‌باشد و باید مسئولین ورزشی کشور به این موضوع بیشتر توجه داشته باشند.

در اولویت اول کارکنان به ترتیب پنج رشته ورزشی شنا، فوتسال، کوهنوردی، فوتبال و بدنسازی قرار دارد، بنابراین، برنامه‌ریزی جهت ورزش کارکنان باید براساس اولویت دادن به پنج رشته مذکور انجام شود. در مطالعات مولوپهیل و همکاران (۲۰۰۰)، کوئیک و همکاران (۲۰۰۷)، موسسه تحقیقاتی کیدز (۲۰۰۷)، نیز رشته ورزشی فوتبال جزء پنج اولویت اول افراد مورد مطالعه قرار داشته است که این موضوع می‌تواند بحث تاثیر جذابیت و محبوبیت این رشته ورزشی در بین تقریباً اکثریت مردم دنیا باشد. فوتبال به علت خاصیت هیجان‌انگیزی خود، همیشه مورد محبوبیت افراد در تمامی گروه‌های سنی قرار داشته است و به همین علت این رشته ورزشی در تمامی سازمانها تقریباً گسترده شده و با توجه به این که برای برگزاری آن امکانات کمتری نیاز است در اکثریت سازمانها، تیم‌های ورزشی فوتبال وجود دارد و به همین جهت توسعه این رشته ورزشی می‌تواند شادابی و نشاط خوبی را برای کارکنان ایجاد نماید. یافته‌ها درخصوص فعالیت‌های تاثیرگذار در افزایش روحیه شرکت در فعالیت‌های ورزشی نشان داد مواردی از قبیل برگزاری سفرهای تفریحی ورزشی، انجام فعالیت‌های ورزشی همراه خانواده، آموزش رشته‌های مختلف ورزشی، تمرینات ویژه دردهای مفصلی و عضلانی، ارائه برنامه‌های جذاب و متنوع ورزشی، پخش موسیقی همراه با فعالیت‌های ورزشی، تشکیل کمیته‌های ورزشی در نواحی، استفاده کارکنان از دوچرخه جهت جابه‌جایی در سطح شرکت، حضور کارکنان در محل بازی‌های فوتبال فولاد مبارکه سپاهان، برگزاری کلاسهای آموزشی ورزشی، برگزاری مسابقات ورزشی به طور منظم، تشکیل تیم‌های کارگری جهت شرکت در مسابقات ورزشی، تشکیل تیم‌های حرفه‌ای باشگاهی در رشته‌های مختلف می‌تواند در افزایش سطح روحیه شرکت در فعالیت‌های ورزشی کارکنان مفید باشد و آنها را می‌توان به عنوان راهکارهای مفید جهت مشارکت هر چه بیشتر کارکنان در فعالیت‌های ورزشی استفاده نمود. نتایج به دست آمده از تحقیق را می‌توان به صورت خلاصه در قالب الگوی شماره ۱ و جدول شماره ۱ نشان داد.

ششمین همایش بین‌المللی مطالعات ورزش و سلامت در جهان اسلام

The 6th International Conference on Sport studies and Health in the Islamic World

جدول شماره ۱ راهکارهای مربوط به نیازهای ورزشی کارکنان شرکت فولاد مبارکه اصفهان

ردیف	راهکار
۱.	تبلیغ ورزش در سطح سازمان
۲.	اضافه کردن به ساعات استفاده از اماکن ورزشی در طول هفته
۳.	اجباری کردن حداقل نیم ساعت ورزش در روز داخل مجتمع
۴.	برگزاری ورزش صبحگاهی در مجتمع
۵.	برقراری کلاسهای آموزشی ورزشی در سطح مجتمع
۶.	تشکیل تیم های ورزشی پرسنل به طور دائم
۷.	اعزام تیم ها به مسابقات کشوری و بین المللی
۸.	نصب تجهیزات ورزشی در رختکن ها و سایتها (پنیک-پنگ-شطرنج-تردمیل)
۹.	تطابق ساعات استفاده از اماکن با ساعات کاری کارکنان شیفت
۱۰.	برگزاری همایش های پیاده روی در سطح مجتمع به صورت روزانه
۱۱.	ارزیابی آمادگی جسمانی کارکنان به صورت ماهانه
۱۲.	وجود یک مشاور ورزشی در شرکت
۱۳.	در نظر گرفتن فعالیت های ورزشی به عنوان یکی از عوامل ارزیابی عملکرد
۱۴.	توزیع لباس ورزشی بر اساس میزان شرکت در فعالیتهای ورزشی
۱۵.	برگزاری سفرهای تفریحی ورزشی همراه خانواده
۱۶.	حضور فرزندان کارکنان در تیم های باشگاه به صورت نظام مند
۱۷.	برگزاری کلاس های کششی و نرمشی در مجتمع به صورت ماهانه
۱۸.	ارائه گزارش عملکرد ورزش در کمیته راهبری شرکت

منابع:

۱. فتحی واجارگاه، کوروش (۱۳۷۵). نیازسنجی در برنامه ریزی آموزشی و درسی (روش ها و فنون)، تهران: اداره کل تربیت معلم و آموزش نیروی انسانی.
۲. یاعلی، ر (۱۳۸۴). تدوین نورم ویژگی های آنترپومتریکی، ترکیب بدنی و آمادگی قلبی و تنفسی برای دانش آموزان ابتدایی شهر اصفهان، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس.
۳. گالپایگانی، مسعود (۱۳۷۲). بررسی ناهنجاری های وضعیتی ستون فقرات کارمندان استان لرستان و ارائه پیشنهادات اصلاحی حرکتی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس.
۴. مالینا و بوچارد (۱۳۸۱). نمو و بالیدگی و فعالیت بدنی، ترجمه بهرام و همکاران، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، وزارت علوم تحقیقات و فن آوری.
۵. اتقیاء، ناهید (۱۳۸۷). نیاز سنجی ورزشی بانوان شاغل در دانشگاه الزهراء، نشریه علوم حرکتی و ورزش، سال ششم؛ جلد اول، شماره ۱۱، بهار و تابستان: صص ۷۹-۷۶.
6. Grover, S; Irapti, A; Saluja, B (2008). Drug dependence in the Geriatric Age Group: A clinic-Based study. The german journal of psychiatry.

7. Coffey, A. (2006). Education and social chang. Bochingham, open university press.
8. Janstone,N(2008).sport needs assessment in austrailia,departemat of sport and recreation of austrailia,Available from: <http://www.dsr.wa.gov.a>.
9. improvement and development agency layden house of London (2008) , Developing a sport and physical activity needs assessment: how to do it Published, Available from:www.idea.gov.uk. Beth a Thomas.(2002)The views of the staff of action, sport west midland leisure studies.
10. Connell, H (2004). Univercity research Management, Paris: OECD publication, France.
11. Bergman, B, Carlson, (1990).Womens' work experiences and health in a male-dominated industry, joen journal,38(7). Scholastic Incorporation,(2007) , kids USA Survey: Favorite sport, available from:www.scholastic.com.
12. Quick, S; Dalziel, D; Bremer, P(2007), 2005/06 School Pe and sport survey, The department for Education and Skills (DFES) of England . Available from : www.teachernet.gov.uk/teachingandlearning / subjects/ pe / penews / 200506- school- sport- survey/.com.
13. Mulvihil,C; Rives,k; and Aggelton,p(2000).Views of young people towards physical activity:Determinats and barriers to involvement,Health education journal,(100):190-199.